

vala mu přece věčnou lásku! On sám prý Matyldu miloval láskou ideální jako světici, Otilka — to byl jen poměr...

Soudní dvůr dal porotcům otázku hlavní na zločin nedokonané vraždy prosté, otázku eventuální na zločin těžkého ublížení na těle, dále otázku na přestupek zbrojního patentu a otázku dodatkovou po pohnutkách činu. Porotcové odpověděli na otázku na pokus vraždy devíti hlasy kladně a všemi hlasy vyslovili, že čin nespáchal z pohnutek nízkých a nečestných.

Soud odsoudil Kalhouse do žaláře na půltřetího roku. Kalhous rozsudek přijal klidně, ale z modrých očí Tyldiných vytryskly slzy. Srdce přece promluvilo.

★

Po třinácti letech souzené zhářství.

Mezi Černilovem a Čibuzí je vklíněna malá vesnička Újezd. Letní noc 16. června 1913 zahalovala svým teplým klidem tichou vesničku, když najednou vyšehl zlověstný oheň ze stodoly V. Vacha. V malé chvíli dravý živel zachvátil dřevěnou stodůlku a v ní se nacházející hospodářské náčiní: mlátičku, mlýnky, rezačku, zásoby slámy a sena. Díky hájení sousedů nedošlo k rozšíření ohně také na jiné objekty. Škoda, kterou tenkrát Vach utrpěl, činila 2000 K předválečné měny. Pojišťovna uhradila 800 Kč na stodolu.

Ještě neutichly řeči o jednom ohni, když měsíc na to, dne 22. července 1913, krvavá záře nad tichou vesničkou hlásala zhoubné dílo. Hořela stodola rolníka J. Slánského. I ta sho-

šibenice postaví, když se má poprava vykonat.

Ještě je dvůr třetí, na který bylo vidět pouze z chodby, a na ten chodili na procházku trestanci z malé chodby a z přízemku. Jest tam ještě více dvorů, ale ty jsme již neviděli. Rozlohou jest celý soud ohromný, že se to ani zvenku nezdá. Směrem do Vodičkovy ulice je vězeňská nemocnice, směrem na Kariovo nám. vězeňská věž, opatřená hodinami. Hodiny jsou opakovací a říkají jim „umrlčí“. Když je 12 hodin, odbijí nejdřív čtvrti, pak 12, a pak ještě jednou 12, ale docela jiným, hlubokým dunivým hlasem, takže než odbijí, trvá to téměř čtvrt hodiny. Tomuto druhému, hlubokému hlasu hodin se říká „umrlčí“.

Moje nová cela byla o něco větší, než v Čes. Brodě. Vyšetřovanky v ní se nacházející si mne zvědavě prohlížely, ale když zvěděly mé jméno, věděly již, proč jsem tam. Podle jména mě již znaly i dozorkyně. V místnosti bylo nalevo jedno umyvadlo, kamenný 5litrový džbán, do kterého přinášely trestanky třikrát denně pitnou vodu: ráno, v poledne a odpoledne. Napravo byla lože, ale ne jako v českobrodské věznici, nýbrž tři železné postele, a to dvě na sebe složené, kdežto na třetí bylo na sobě položeno pět slamnůků. Je-li cela plně obsazena pěti ženami, musí dvě z nich spát na zemi. Slamnůky byly přikryty prostěradly a na nich složeny pokrývky podle předpisu. (Dokončení.)

řela do základu, také zde hospodářské náčiní, zásoby sena a slámy podlehly ohni. Škoda zde činila 4000 Kč, pojišťovna uhradila 1616 Kč.

Dlouho se o obou ohních mluvilo, hádáno sem, tam, avšak pachatel vypátrán nebyl. Postižení postavili si nové stodůlky, leta plynula, převalil se obrovský požár světový — válka skončena a po ní navrátil se také Fr. Havlas, tesař s Újezda. Jednou, když dosyta se napil, začal mluvit podivné věci, „z opilství se také pochlubil, jaký on je chlapič, že poslal do Hořic obě stodoly a dodnes že to nikdo nevy-pátral.“

Smáli se mu tehdy postižení, mo, dnes bychom tak lacino nepostavili jako tenkrát, zapomněli už na ztráty, které tenkrát měli. Však řeči neutuchaly, až v únoru 1926 donesly se k sluchu četnictva, které počalo pátrat a podrobilo Havlasa křížovému výslechu, v němž H. doznal, že založil u Vacha oheň tím, že sárkou zapálil okraj střechy, když šel osudné noci zpit kořalkou z hospody. Po činu šel domů, a když se prospal z opice a slyšel o ohni, tu teprve v myslí se mu vybavovaly nejasné myšlenky, že on to byl, který zapálil. I k druhému ohni se přiznal — prý si vylezl na vrbu za stodolou, několikrát spadl dolů, až přece jen se na ni vydrápal a zapálil — zase utekl — Několikrát z opice upadl, jak utíkal. Však přece jen se dostal domů — takže podezření naň nepadlo. Mohl prý zešlehet, když vystřízlivěl.

Na základě tohoto doznání byl 4. února 1926 zatčen a dopraven ke krajskému soudu v Hradci Králové.

Nyní stál před porotním soudem, jemuž předsedal v. r. z. s. Mojžíš, aby se zodpovídal ze zločinu zhářství. U poroty původní doznání změnil, čin popřel: „Možná, že se mi to jen zdálo. Nejsem si jist, jestli jsem oheň založil. Byl jsem tehdy tolik opilý, moc jsem pil, otec mě k pití nutil, smál se mně, že málo piju rum a kořalku, bylo mně tehdy 20 let, neměl jsem rozum. Zlost na poškozené jsem neměl.“

Po výslechu svědků A. Váchové, Slánského a Huška, čteny spisy a pak dal soud porotcům otázky, znějící na zločin zhářství zapálením stodoly Váchovy a Slánského, na výši škody a nízké pohnutky.

Porotci po úradě 6 proti 6 hlasům osvobodili Havlasa ze zločinu zapálení stodoly Vacha a 11 proti 1 ze zločinu zapálení stodoly Slánského, v důsledcích čehož byl obžalovaný osvobozen.

Byl jistě dostatečně poučen, že chlubitost o takovém hrdinství se mu mohla šeredně vyplatit.

★

A ještě zhářství.

Jdeme-li z Rychnova k Solnici, přijdeme na vesničku Lipovku. Po levé straně stávala známá hospoda „Šmídův hostinec“, před níž stará lípa rozkládala své široké větve. Hostinským tam jest Stanislav Jelínek, který také má šedesátikorcové hospodářství. Jelínek zarměšťmával 55letého čeledína Václava Mer-gance. Dne 8. prosince m. r. čeledín od hospodáře odešel, dostav vyplacenou mzdu 385 Kč. Od té doby potuloval se po okolí a několik

dnů zdržoval se také u Štěpána v Javornici. — O půl noci 16. prosince objevila se zlověstná zář nad vesničkou Lipovkou. Najednou vyšlehl oheň ze stodoly a obytné místnosti Jelínkovy hospody. Za chvíli stálo obé v plamenech. Zhoubný požár vykonal plně své dílo. Budovy vyhořely do základů, vyhořely veškeré zásoby sena, slámy, šatstvo, peřiny, hospodářské nářadí, secí stroj, sekací stroj atd. Přes 200.000 Kč škody utrpěl Jelínek; jen 90.000 Kč dostal uhrazeno od pojišťovny.

Četníci pátrali hned v noci a ve sněhu přišli na čerstvé stopy, vedoucí od budov k silnici, šli po stopě, až uviděli u silnice státi podezřelého člověka. Neznámý dal se na útěk, byl však dohoněn a vyslechnut, co zde dělá. Byl prý se podívat na oheň, že je ze Žamberka a spí v Solnici na Zámečku. Jelikož stopy jeho obuvi shodovaly se se stopami vedoucími od hořících budov, byl zatčen a při výslechu u starosty se doznal, že zapálil ze msty, protože ho sedlák před vánocemi propustil.

Nyní se zodpovídal Václav Merganc ze svého činu před porotou. Celkem se doznal, jen omlouval svůj čin opilostí, v níž zapálil.

Soudní znalcí dr. Batěk a dr. Ganz potvrzují, že obžalovaný je degenerován, mravně otupělý, nepříčetný však že není.

Porotě byla předložena otázka na zločin zhářství a eventuální, zda čim spáchal za střídavého pomínutí smyslů.

Porota odpověděla na první otázku 12 hlasy ano, druhou otázku 11 hlasy zamítla.

V důsledku výroku poroty odsouzen byl obžalovaný na deset let těžkého žaláře, ježto mu přitěžovalo, že již v roce 1920 byl pro zhářství na tři leta odsouzen.

★

Madla z cihelny.

Madla, dcera dělníka Antonína Melzera z Horšova Týna, v patnácti letech učinila si známost s 19letým Josefem Feierfeilem a za nějaký čas přistěhoval milence svůj skrovný raneček do bytu jejich rodičů. Žili spolu, ale neoddáni. Narodily se jim tři děti. Madla dřela, ale Feierfeil mnoho o rodinu se nestaral. Starý Melzer dostal v létě 1925 práci v cihelně ve Svobodných Dvorech. Přestěhoval se tam a Madlu s dětmi vzal s sebou. Feierfeil byl právě na chmelu na Zatecku. Když se vrátil, nutil Madlu, aby šla zase k němu do Horšova Týna. Madla, která ho měla právě dost, nechtěla. Feierfeil, který přece jen měl ji a děti rád, třeba svým hrubým způsobem, našel si práci blíže, v Chlumci n. Cidl., a každou sobotu na neděli k Madle jezdil a stále chtěl, aby se k němu vrátila, a tak když Feierfeil 1. listopadu zase přijel, zamkla před ním dveře. Přišel opět druhého dne ráno, k desáté hodině. Byl rozčilený a oči mu horečně svítily. Madla právě šla přes chodbu do komory. Feierfeil skočil po ní, chytil ji za krk a vykřiknuv: Teď je po všem! vytáhl z kapsy revolver a namířil jí na hlavu. Madla clonila se rukou, rána vyšla, z ruky vyřinula se krev. Madla utíkala. Feierfeil ještě třikrát za ní střílel. Dvakrát jí trefil do zad, jednou do levého ramene. Madla se skácela, omdlela. Myslel, že ji zabil.

Odešel do chodby a střílel se do pravého spánku...

Jarní slunko v Dlouhé ulici svítí okny do porotní síně, ale Feierfeil, který tu sedí jako obžalovaný, vidí je jen levým okem. Na pravém oku má černou pásku. Výstřelem se o ně připravil. Projektil zaryl se mu do kostí lebeční a tam vězí podnes. Na Feierfeila je smutná podívaná, co chvíli omdlévá, je lidská troska. Nepamatuje se na výstup v cihelně. Následkem těžkého zranění ztratil úplně paměť pro ony okamžiky. Madlu měl rád a rozloučení těžce nesl, neboť se mu stýskalo po dětech. Kolikrát prý za ní přijel do Svob. Dvorů, ale nebyla večer doma.

Proti němu svědčí jeho milá, matka tří dětí, Marie Mergelová, a zlým, popudlivým hlasem očerňuje svého milence. „Neměla jsem ho ráda“ — vyvrcholuje tragickou větou, po níž milenec propuká v pláč. Jediná věta odhaluje strašný poměr těchto dvou lidí — 6 let s ním bez manželství žije — tři děti s ním má — po letech řekne: neměla jsem ho ráda. „Proč jste s ním tedy žila?“ táže se v úžasu předseda soudu. „Byl zlý, hrubý, bil mne, pil, v karty hrál, vyhrožoval mně zabitím, proto jsem s ním žila“ — jako z gramofonu sype se monotonní odpověď.

I její otec, matka a mladší sestra obžalovanému pořádně „solí“.

Porota, již dány otázky na zločin pokusu vraždy a na těžké ublížení na těle, zamítla 10 hlasy vraždu, 11 hlasy přiznala těžké ublížení na těle.

Feierfeil nato odsouzen do těžkého žaláře na deset měsíců.

★

Zločin zklamaného manžela.

Rolníku V. Nucovi z Pustiny na Žambercku je 39 let a má ženu o 3 roky starší. Ale ženě tento muž, proti ní mladší, nestačil a ona navazovala poměr s 19letým čeledínem Ant. Štefkem. Dlouho měl Nuc podezření, ale nepodařilo se mu zjistiti pravdu. Až jednou si záletnou ženu vyčíhal a natrefil ji nepozorovan v sklepe s čeledínem v horoucí náladě.

Zdrcen a zlomen odešel k sousedovi Kotyzovi a pak ke svému bratrovi do Kamenice. S pláčem jim vyprávěl, co se stalo, a žádal o radu, co má dělat. Radili mu, aby vše udal četnictvu. To však bylo málo pro zklamaného muže. Šel zase domů a cestou stavil se pro sousedy Vačka a Kalouse s prosbou, aby šli s ním, že se bojí, že ho zabijí. Sousedé mu vyhověli a čekali naň před domem. Nuc došel do bytu, a když žena mu otevřela, hledal jejího milence. Nenašel ho již v bytě. Vzal svítilnu a šel na půdu, kde klidně spícího Štefka jedinou ranou z pistole zabil. Pak šel dolů, pomodlil se před obrazem matky boží, zlíbal své 4 dítky, z nichž nejstaršímu je 9 let, dole naň čekajícím sousedům řekl, co udělal, a šel do Žamberka se udat.

Před porotou vyšlo najevo, kolik vytrpěl, trápen jsa důvodnou žárlivostí. Báł se, že ho chtějí sprovditi se světa. I najíst se báł, nevěda, zda není jídlo otráveno, když sama žena mu v hádce řekla, že ho „odpravi“.

Výpovědi svědků vylíčili, jaký byl život této rodiny. Muž dobrák — žena záletná a zlá.